Gemeente
Westerkwartier

Eerste bestuurs-rapportage 2023

Inhoudsopgave

Inleiding 3
1. Samenvatting 4
2. Budgettaire begrotingswijzigingen en beleidsmatige afwijkingen 6
Programma 0 – Bestuur en ondersteuning 6
Programma 1 – Veiligheid 6
Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat....7
Programma 3 – Economie 8
Programma 4 – Onderwijs 8
Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie 9
Programma 6 - Sociaal domein....11
Programma 7 – Volksgezondheid en milieu 12
Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 13
A. Overzicht Overhead (taakveld 0.4)....14
B.Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (incl C. Overzicht vennootschapsbelasting)....15
D. Overzicht Reserves (taakveld 0.10)....16
3. Investeringen 17
4. Administratieve begrotingswijzigingen over programma's 19
5. Themafondsen 22
Bijlage 1. Overzicht begrotingswijzigingen programmaniveau....23
Bijlage 2. Overzicht alle budgettaire begrotingswijzigingen 24

Inleiding

Dit is de eerste bestuursrapportage over 2023. Conform de financiële verordening rapporteren we hierin over financiële en beleidsmatige afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting en doen we voorstellen tot wijziging van de begroting 2023. We lichten per programma de afwijkingen groter dan € 50.000 toe.

Een samenhangend beeld

De jaarstukken 2022, deze bestuursrapportage en de perspectiefnota 2024-2027 komen gelijktijdig in uw raad aan bod. Gezamenlijk vormen ze een beeld van waar gemeente Westerkwartier op dit moment financieel en inhoudelijk staat en wat we verwachten van de toekomst. De documenten kennen een logische samenhang. In de jaarstukken laten we de realisatie over 2022 zien. In deze bestuursrapportage gebruiken we de inzichten uit de jaarrekening en uit ons actuele beeld om wijzigingen te doen in de begroting 2023. De onontkoombare ontwikkelingen die voortvloeien uit deze bestuursrapportage worden na integrale afweging meegenomen in het geactualiseerd meerjarenbeeld van de perspectiefnota.

Deze rapportage is gebaseerd op de inzichten en ontwikkelingen van het budget tot medio april. Gezien de onzekerheden die gepaard gaan met het opstellen van deze eerste rapportage verwachten we bij de tweede bestuursrapportage een vollediger beeld te kunnen geven waar we in 2023 op uit denken te komen. Deze eerste rapportage geeft nog onvoldoende beeld om als volledige prognose beschouwd te worden. De grootste ontwikkelingen die we zien worden in de rapportage kort toegelicht, met genoemde onderwerpen is in deze prognose nog geen rekening gehouden. Eventuele effecten hiervan komen bij een volgende rapportage of de jaarrekening tot uitdrukking en zullen dan worden toegelicht.

Afwijkingen die we in deze bestuursrapportage opnemen

We onderscheiden in deze rapportage twee soorten financiële afwijkingen en daaraan gekoppelde wijzigingsvoorstellen: budgettaire begrotingswijzigingen en administratieve wijzigingen over programma's heen. Deze afwijkingen moeten door de raad worden vastgesteld omdat ze leiden tot een aanpassing van de door de raad vastgestelde programmabegroting.

Deze bestuursrapportage gaat naast financieel-technische wijzigingen ook in op inhoudelijke ontwikkelingen met of zonder financiële gevolgen. We stellen een aantal wijzigingen van de programmabegroting 2023 voor. Het betreft onder meer bijstellingen van bestaande activiteiten zoals op basis van collegebesluiten en onvermijdelijke ontwikkelingen. Tot slot gaan we in op investeringen en themafondsen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Westerkwartier,

A. van der Tuuk,	R. Kleijnen,
burgemeester	gemeentesecretaris

1. Samenvatting

In dit hoofdstuk geven we de samenvatting van de budgettaire bijstellingen. Allereerst wordt het bijgestelde financiële perspectief 2023 gepresenteerd. Vervolgens wordt een overzicht gepresenteerd van de budgettaire mutaties op programmaniveau. Ten slotte wordt ingegaan op overige ontwikkelingen met mogelijk financiële impact.

Financieel perspectief 2023 dat volgt uit de begroting en de 1e bestuursrapportage
In onderstaande tabel is weergegeven met welk saldo we 2023 zijn gestart, het effect van de 1e en 2e bijstelling[1] van de begroting en wat het effect van de eerste bestuursrapportage betekent voor de totale ontwikkeling van de financiële ruimte.

Saldi 2023 *(bedragen x € 1.000,+ is voordeel)*	**Saldo begroting**	1e en 2e bijstelling	Bijstelling 1e BR	**Nieuw saldo 2023**
Ontwikkeling financiële ruimte	**0**	0	-489	**-489**

Uit bovenstaande tabel blijkt een voorgestelde budgettaire bijstelling van € 0,5 miljoen nadelig, waarmee het totaal begroot resultaat na eerste bestuursrapportage ook € 0,5 miljoen nadelig is.

Begrotingswijzigingen met budgettaire consequenties op programmaniveau
In onderstaande tabel worden de begrotingswijzigingen op programmaniveau gepresenteerd die van invloed zijn op het saldo. Daarachter wordt aangeven voor welk bedrag er sprake is van een vergoeding uit het gemeentefonds (via B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien).

Programma *(bedragen x € 1.000, + is voordeel)*	**Begrotings-wijziging saldo**	***Vergoeding gemeente-fonds***	***Restant***
0. Bestuur en ondersteuning	-226	*0*	*-226*
1. Veiligheid	-274	*0*	*-274*
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	259	*0*	*259*
3. Economie	0	*0*	*0*
4. Onderwijs	97	*0*	*97*
5. Sport, cultuur en recreatie	-912	*0*	*-912*
6. Sociaal domein	595	*154*	*749*
7. Volksgezondheid en milieu	-129	*0*	*-129*
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-96	*37*	*-59*
A. Overzicht overhead	-276	*0*	*-276*
B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	251	*-191*	*60*
C. Overzicht vennootschapsbelasting	0	*0*	*0*
D. Overzicht reserves	222	*0*	*222*
Totaal	**-489**	***0***	***-489***

Toelichting op de grootste afwijkingen
Het totaal saldo bedraagt € 0,5 miljoen nadelig. De grootste afwijkingen doen zich voor bij programma 5 Sport, cultuur en recreatie (nadeel € 0,9 miljoen) en programma 6 Sociaal domein (voordeel € 0,6 miljoen). Het nadelig effect op programma 5 betreft onder meer onderhoud van molens en borg Nienoord door verschuiving van werkzaamheden van 2022 naar 2023 en reparatie van het dak van de topsporthal. Daarnaast is sprake van een nadeel door verhoging van de

[1] De 1e bijstelling betreft de begrotingswijziging voor het collegeuitvoeringsprogramma 2023-2026, de 2e betreft de budgetoverheveling. Beide zijn vastgesteld door de raad in december 2022.

detacheringsvergoeding voor groenonderhoud door Novatec, waar op programma 6 een even groot voordeel tegenover staat. Daarnaast is bij programma 6 sprake van een verwacht voordeel op Wmo Begeleiding PGB.

In hoofdstuk 2 lichten we conform de financiële verordening per programma de budgettaire mutaties met een omvang van € 50.000 en groter nader toe. Een overzicht van alle mutaties is opgenomen in bijlage 2.

Overige ontwikkelingen
Naast de afwijkingen die in deze rapportage zijn verwerkt, is sprake van een aantal ontwikkelingen met mogelijk financiële impact. We noemen hieronder de belangrijkste.

- *Loon- en prijsontwikkelingen:* De inflatie in Nederland was in 2022 10%. Ook in de eerste maanden van 2023 was de inflatie hoog (8%). Daarnaast is de nieuwe cao gemeenten vastgesteld, met een gemiddelde loonsverhoging van 9%. In onze begroting 2023 hebben we rekening gehouden met prijsstijgingen van 2,4% en loonstijgingen met 3,3%. De werkelijke stijgingen liggen dus hoger.
    - In de meicirculaire gemeentefonds ontvangen we compensatie voor loon- en prijsstijgingen. Onze begroting 2023 is gebaseerd op de compensatie in de meicirculaire 2022. Deze compensatie verwerken we eerst als stelpost. Als de indexatie voor een beleidsonderdeel bekend is dan zetten we deze stelpost in.
    - Het kabinet heeft aangegeven in de meicirculaire 2023 met extra compensatie te komen voor de loon- en prijsstijgingen in 2022. Bij de Najaarsnota 2022 was de verwachting dat het ging om € 300 miljoen structureel, maar in de Voorjaarsnota 2023 van het rijk is € 127 miljoen opgenomen. Voor Westerkwartier betekent dat circa € 0,4 miljoen. Daarnaast komt in de meicirculaire 2023 een actualisatie van de compensatie 2023 en verder. Deze extra middelen verwerken we in de tweede bestuursrapportage 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2027.
    - In deze rapportage zijn budgetstijgingen verwerkt welke concreet en autonoom zijn, deze verwerken we budgettair neutraal door verlaging van de stelpost loon- en prijscompensatie (zie hoofdstuk 4. Administratieve wijzigingen).
    - Op 6 april is de cao gemeenten 2023 vastgesteld. Werknemers kunnen gemiddeld een loonsverhoging van 9% verwachten, de stijging verschilt per schaal en bestaat uit een vast bedrag en een percentage. Voor Westerkwartier gaat het om ongeveer € 3,5 miljoen. Deze meerkosten zijn nog niet verwerkt in deze bestuursrapportage. Alle gemeenten hebben te maken met deze stijging, naar verwachting vindt in de meicirculaire hiervoor compensatie plaats.
- *Collegeuitvoeringsprogramma 2023-2026 (CUP):* In december 2022 heeft de raad de financiële middelen beschikbaar heeft gesteld voor de uitvoering van het CUP. De doelen, resultaten en activiteiten uit het CUP zijn verwerkt in de programmabegroting en de voortgang hierop zal via de P&C-cyclus worden verantwoord. De organisatie is in het eerste kwartaal van 2023 gestart met de uitvoering, waarbij diverse activiteiten al worden uitgevoerd en een aantal resultaten al is behaald. Voor grotere opgaven worden momenteel programma's en projecten gevormd, waarbij we in de opstartfase zitten.

2. Budgettaire begrotingswijzigingen en beleidsmatige afwijkingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de budgettaire mutaties per programma, daarnaast wordt per programma een toelichting gegeven op de belangrijkste beleidsmatige afwijkingen.

De budgettaire mutaties met een omvang van groter dan € 50.000 worden toegelicht, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen:

- Budgettaire wijzigingen met een neutraal effect door extra middelen uit het gemeentefonds en;
- Budgettaire wijzigingen met een voordelig of nadelig effect.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van alle budgettaire mutaties.

Programma 0 – Bestuur en ondersteuning

Onder dit programma vallen diverse taken. In de eerste plaats het besturen van de gemeente door de gemeenteraad, de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders. De raad wordt hierbij ondersteund door de griffie. Verder het uitoefenen van de taken van het bestuur van de gemeente en de ondersteuning hiervoor door de gemeentesecretaris met zijn/haar staf. Daarnaast verkiezingen en burgerzaken.

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning	**-226**	**0**	**-226**

Wachtgeld oud-wethouders (lasten € 226.000 nadeel)

In de periode 2019-2022 zijn lasten voor wachtgelden oud-wethouders gedekt uit een voorziening. In 2022 is deze voorziening geheel ingezet, zodat die niet meer als dekking kan dienen. Voor de periode 2023-2025 verwachten we wachtgeldverplichtingen voor drie oud-wethouders.

Beleidsmatige afwijkingen

- We verwachten de beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 0 te realiseren.

Programma 1 – Veiligheid

Taakvelden

1.1 Brandweer

1.2 Openbare orde en veiligheid

Vanuit dit programma leveren we een actieve bijdrage aan de Veiligheidsregio Groningen en daarmee aan de integrale hulpverlening bij branden, rampen en crisisbeheersing. Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is verbinding en samenwerking met tal van partijen essentieel.

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal 1. Veiligheid	**-274**	**0**	**-274**

Actualisatie begroting 2023 Veiligheidsregio Groningen (lasten € 273.900 nadeel, gedeeltelijke dekking uit stelpost indexering)

Een aantal ontwikkelingen maakt het noodzakelijk voor de Veiligheidsregio Groningen (VRG) om de begroting 2023 aan te passen. Onze bijdrage stijgt met € 273.900. Hiervan heeft € 214.000 betrekking op gestegen loonkosten en prijsstijgingen; dit bedrag brengen we ten laste stelpost loon- en prijscompensatie (zie B. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen). Een wijziging van de

verdeelsleutel als gevolg van herijking gemeentefonds betekent een structureel nadeel van € 59.900.

Beleidsmatige afwijkingen

- Wat betreft de aanpak van ondermijnende criminaliteit is de verwachting dat de lokale ondermijningstafel medio 2023 operationeel is. In maart 2023 is het regionale onderzoek 'Ondermijning in het Ommeland' gepubliceerd. We kijken in hoeverre de gedane aanbevelingen opvolging kunnen/ moeten krijgen.
- De ontwikkeling van het Dashboard Integrale Veiligheid loopt mogelijk enige vertraging op door personele wisselingen.
- We verwachten de overige beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 1 te realiseren.

Programma 2 – Verkeer, vervoer en waterstaat

Dit programma omvat het onderhoud en verbetering van de openbare ruimte. Het gaat verder over het uitvoeren van maatregelen voor een betere bereikbaarheid en verkeersmobiliteit, parkeren en de realisatie van nieuwe fysieke infrastructuur. De belangrijkste taken van dit programma zijn het uitvoeren van beheertaken, het veiligheidsonderhoud, het dagelijks - en regulier onderhoud, het groot onderhoud en de (her-) inrichtingen in de openbare ruimte. De gladheidsbestrijding in de wintermaanden hoort hier ook bij.

Taakvelden

2.1 Onderhoud wegen
Gladheidbestrijding
Openb. verlichting
2.2 Parkeren
2.3/2.4 Havens/ waterwegen
2.5 Openbaar vervoer

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat	**-37**	**296**	**259**

Financiering tekort fietsverbinding Leek Groningen (baten € 259.000 voordeel)
Het onderhoud voor de nog aan te leggen fietsverbinding Leek-Groningen wordt, voor zover deze ligt op het gebied van de gemeente Westerkwartier, uitgevoerd door de gemeente Westerkwartier. De provincie betaalt hiervoor een eenmalig bedrag.

Beleidsmatige afwijkingen

- We zijn gestart met het uitwerken van het uitvoeringsprogramma verkeersvisie. Dit programma bestaat uit verschillende onderdelen. Bij het concreet uitvoeren wordt gekeken naar de mogelijkheden voor subsidies.
- We verwachten ook de overige beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 2 te realiseren.

Programma 3 – Economie

Wij zetten ons binnen het programma Economie samen met bedrijfsleven, (beroeps-)onderwijs, culturele organisaties en andere partners in voor een economisch en cultureel vitale samenleving. De focus is er op gericht om het economisch klimaat in brede zin te versterken. Recreatie en Toerisme en Evenementen zijn nauw verbonden met dit programma.

Taakvelden

3.1 Economische ontw.
3.2 Fysieke structuur
3.3 Bedrijvenloket
Markten
3.4 Promotie

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal 3. Economie	**0**	**0**	**0**

Bij programma 3 zijn geen budgettaire wijzingen.

Beleidsmatige afwijkingen

- De uitbreiding van Leeksterveld fase 2 loopt vertraging op in verband met aanvullend onderzoek met betrekking tot archeologie en flora en fauna. De verwachting is dat we in 2024 nieuwe kavels beschikbaar krijgen. De planvorming met betrekking tot de Poort Marum is gestart. Hiervoor moet nog een bestemmingsplanprocedure worden doorlopen. De opdracht voor het opstellen van een bedrijventerreinenvisie is in de markt gezet. Planning is dat de visie er begin 2024 moet liggen, 2023 is niet haalbaar.
- Het provinciale project Snel Internet Groningen ligt inmiddels ruim een half jaar stil. Er lopen gesprekken met andere partijen. Het doel om iedereen in 2023 van snel internet te voorzien zal niet worden gerealiseerd.
- We verwachten de overige beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 3 te realiseren.

Programma 4 – Onderwijs

Dit programma omvat het beleid en de maatregelen gericht op gelijke kansen voor jeugdigen en jongeren om middels het volgen van onderwijs en voorschoolse voorzieningen een passende plek in de samenleving te krijgen. Onderdeel van dit beleid is het organiseren van voldoende primair openbaar basisonderwijs en een adequate huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs.

Taakvelden

4.1 Openbaar basisonderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid
Peuterspeelzalen
Leerlingenvervoer

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal 4. Onderwijs	**47**	**50**	**97**

Vrijval kapitaallasten RSG de Borgen 2023 (lasten € 252.000 voordeel)
In verband met het niet doorgaan van de renovatie van RSG de Borgen door de sterk gestegen kosten voor het definitief ontwerp vervallen de kapitaallasten die in 2023 daarvoor begroot waren.

Aanpassing formatie RMC (lasten € 130.000 nadeel, baten € 50.000 voordeel, saldo € 80.000 nadeel)
De gemeente voert RMC-taken uit voor jongeren tussen de 19 en 23 jaar. Daarbij zetten we ons in om het aantal voortijdige schoolverlaters te verkleinen en stimuleren we het halen van een startkwalificatie. Op basis van evaluatie blijkt de nu beschikbare formatie te krap. Voorgesteld

wordt om de formatie met 1,5 Fte te verhogen wat een uitzetting betekent van € 130.000. Voor een deel kan dit worden opgevangen door extra begrote baten vanuit RMC Groningen (€ 50.000). Per saldo resteert een nadeel van € 80.000.

Actualisatie verzekeringspremies (lasten € 76.000 nadeel, gedeeltelijke dekking uit stelpost indexering)
De premies verzekeringen, met name die voor brand, stijgen fors. Gemeentebreed moet de begroting met € 147.000 worden verhoogd. Hiervan heeft € 76.000 betrekking op de brandverzekering van schoolgebouwen. De premiestijging wordt deels veroorzaakt door indexatie. Dit gaat ten laste van de stelpost loon- en prijscompensatie hiervoor, zie B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen.

Beleidsmatige afwijkingen (en toelichtingen)

- We verwachten de beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 4 te realiseren.

Programma 5 – Sport, cultuur en recreatie

Dit programma omvat beleid en maatregelen gericht op de leefgebieden/thema's Gezond en Meedoen in het sociaal domein: sport, cultuur en bibliotheekwerk. Onder het programma vallen ook het eigendom, exploitatie en beheer van sportaccommodaties en openbaar groen. Tot slot vallen ook beleid en maatregelen ten aanzien van monumenten en cultureel erfgoed onder dit programma.

Taakvelden

5.1	*Sportbeleid*
5.2	*Sportaccommodaties*
5.3	*Cultuur*
5.4	*Musea*
5.5	*Cultureel erfgoed*
5.6	*Bibliotheken, omroep*
5.7	*Openbaar groen*

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie	**-1.130**	**218**	**-912**

Onderhoud molens en borg Nienoord (lasten € 250.000 nadeel)
Het geplande onderhoud voor onze molens en voor onze gebouwen op landgoed Nienoord is in 2022 niet compleet uitgevoerd, omdat de voorbereiding in de huidige krappe markt meer tijd kost. Dit gaf op de kostenplaats cultureel erfgoed een voordeel van ca € 210.000 bij het opmaken van de jaarrekening 2022. Het onderhoud is inmiddels concreet opgenomen op de planning voor 2023 waaronder een complete aanpak van de voorzijde van de borg. Hiervoor is inclusief de prijsstijgingen naar 2023 een eenmalige budgetverhoging noodzakelijk van € 250.000. Gemeentebreed is het onderhoudsbudget gebouwen gebaseerd op een 10-jaarsgemiddelde. Bij de tweede bestuursrapportage 2023 wordt bekeken of er op andere deelbudgetten onderhoud voordelen zijn die deze uitzetting afvlakt.

Dak reparatie topsporthal (lasten € 230.000 nadeel, baten € 30.000 voordeel, saldo € 200.000 nadeel)
De topsporthal kent een groot dakoppervlak en kampt sinds de afgelopen winter met hardnekkige lekkages. Het is noodzakelijk om het dak grondig aan te pakken en tevens constructief geschikt te maken voor het plaatsen van zonnepanelen in onze verduurzamingsopgave. De totale incidentele meerkosten van deze niet levensduur verlengende investering bedragen € 230.000. De onverwachte en incidentele meerkosten zijn niet voorzien in het meerjarenonderhoudsplan. Een deel van de kosten worden gedekt uit een uitkering van € 30.000 van het Rijk voor bevingsschade.

Uitvoeringsbudget roekenbeheer (lasten € 50.000 nadeel)

Al enige jaren is er sprake van klachten over ernstige overlast van broedkolonies van de roek, vooral vanuit Tolbert, Leek en Grijpskerk. Op 20 april 2022 is door de gemeenteraad besloten om ernstige overlast aan te pakken door gemeentelijk roekenbeheer uit te voeren. Op basis hiervan is een beheerplan gemaakt en vindt uitvoering plaats vanaf half december 2022.

Verduurzamingsmaatregelen gemeentelijke gebouwen (lasten 39.000 nadeel, baten 54.000 voordeel, per saldo € 15.000 voordeel)
*I*n het 2022 is een besluit genomen over diverse verduurzamingsmaatregelen voor gemeentelijke gebouwen. Deze uitvoering van deze maatregelen (tranche 1) start in 2023. De uitgangspunten van de maatregelen uit tranche 1 zijn nu geactualiseerd en prijsstijgingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor een aantal maatregelen subsidies toegekend. De eerste fase van tranche 2 is nu ook concreet berekend en wordt aangevraagd. De kapitaallasten van deze tranche vindt dekking vanuit beschikbaar gestelde middelen van het CUP. De budgettaire effecten van dit voorstel zijn nagenoeg nihil. Echter voor sec dit programma is het resultaat per saldo € 15.000 voordelig.

Detacheringsvergoeding groenonderhoud Novatec (lasten € 394.000 nadeel, dekking door extra baten op programma 6)
De detacheringsvergoeding aan Novatec met betrekking tot groenonderhoud neemt met € 394.000 toe. Op programma 6, onderdeel aanpassen budgetten Novatec, stijgen de begrote baten met € 394.000.

Sportakkoord (lasten € 75.000 nadeel, baten € 75.000 voordeel, saldo € 0)
Met toestemming van het ministerie worden de overgebleven financiële Rijksmiddelen uit 2022 overgeheveld naar en ingezet in 2023. Dit betekent dat in 2023 de lasten en baten met € 75.000 stijgen.

Informatiepunt Digitale Overheid (lasten € 64.000 nadeel, baten € 64.000 voordeel, saldo € 0)
Voor 2023 zijn er met een SPUK-regeling middelen toegekend om de gemeentelijke IDO's mee te kunnen financieren.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 33.000 nadeel).

Beleidsmatige afwijkingen

- Wat betreft ondersteuning gebiedsraad: met de gebiedsraad hebben we in 2022 een erfgoeddeal gesloten, waarbij de gemeente penvoerder is. Voor de erfgoeddeal is € 340.000 beschikbaar (middelen van derden). Doel is uitvoeren van enkele pilots en het maken van een gebiedsaanbod vanuit de boeren in het gebied.
- Wat betreft het programma Westerkwartier Natuurinclusief: de resultaten worden eind 2023 afgerond en opgeleverd, in plaats van 2022. Redenen zijn onder andere een veranderend speelveld en nog ruimte in het budget.
- We verwachten de overige beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 5 te realiseren.

Programma 6 - Sociaal domein

De ambitie is dat in het Westerkwartier iedereen meedoet. Zoveel mogelijk op eigen kracht, waar nodig met ondersteuning van het sociaal netwerk. De gemeenschap is 'samenvoorzienend': inwoners bundelen hun krachten om gezamenlijk te zorgen voor een aangename leefomgeving. Wanneer toch professioneel georganiseerde ondersteuning moet worden geboden, sluit deze aan bij de mogelijkheden van de inwoner en diens netwerk en is deze er primair op gericht dat inwoners weer zelfstandig/ zelfredzaam worden.

Taakvelden

- *6.1 Samenkracht (maatschappelijk werk, jeugd- en jongerenwerk, kinderopvang, ouderenwerk)*
- *6.2 Wijkteams*
- *6.3 Inkomensregelingen*
- *6.4 Begel. participatie*
- *6.5 Arbeidsparticipatie*
- *6.6 Maatwerk (WMO)*
- *6.7 Maatwerk*
- *6.8 Geëscaleerde zorg*

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Totaal 6. Sociaal domein	**-13.668**	**14.264**	**596**

Actualisatie Wmo Begeleiding PGB (lasten € 300.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om het budget Wmo Begeleiding PGB met € 300.000 te verlagen naar een resterend budget van € 850.000. Er wordt minder gebruik gemaakt van een PGB voor Wmo begeleiding. Een inwoner die gebruik wil maken van een PGB heeft bepaalde kennis en vaardigheden nodig. Wanneer dit bij de inwoner of zijn netwerk niet aanwezig is, wordt gekozen voor zorg in natura in plaats van een PGB.

Vergoeding decentrale toegang Beschermd Wonen (baten € 142.000 voordeel)
Voor de kosten met betrekking tot de decentrale toegang Beschermd Wonen wordt in 2023 € 142.200 ontvangen vanuit de centrumgemeente Groningen. In de gemeentelijke begroting zijn wel de kosten opgenomen maar de baten nog niet. In het derde kwartaal vindt er een lerende audit plaats bij de toegangen. Dan wordt geëvalueerd of de capaciteit voldoende is en of de vergoeding structureel wordt gemaakt.

Actualisatie Wmo Rolstoelen (lasten € 125.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om het budget Wmo Rolstoelen met € 125.000 te verlagen naar een resterend budget van € 525.000. Deze aanpassing is gebaseerd op de werkelijke kosten in 2021 en 2022.

Aanpassen budgetten Novatec (lasten € 340.000 nadeel, baten € 412.000 voordeel, saldo € 72.000)
Op basis van de realisatiecijfers 2022 en de financiële ontwikkelingen in het 1e kwartaal 2023 zijn de budgetten Novatec aangepast. De lasten nemen met € 340.000 toe. Dit ontstaat met name door hogere kosten WSW personeel. De baten nemen toe met € 412.000. Dit is met name het gevolg van een hogere detacheringvergoeding groen (€ 394.000). Op programma 5 staat hier een nadeel tegenover. Per saldo leidt bovenstaande op programma 6 tot een voordelige bijstelling van € 72.000.

Financiële tegemoetkoming Wmo vervoer (lasten € 60.000 voordeel)
Voorgesteld wordt om het budget Financiële tegemoetkoming Wmo vervoer met € 60.000 te verlagen naar een resterend budget van € 20.000. Een financiële tegemoetkoming is bedoeld voor inwoners die niet gebruik kunnen maken van het collectief vervoer. In 2021 heeft een heronderzoek plaatsgevonden bij inwoners die hier gebruik van maakten. Sindsdien wordt er minder gebruik gemaakt van de financiële tegemoetkoming vervoer.

Opvang ontheemden Oekraïne (lasten € 13.000.000 nadeel, baten € 13.000.000 voordeel, saldo € 0)

Voor de opvang van ontheemden uit Oekraïners verwachten we in 2023 een vergoeding van € 12,4 miljoen (410 plekken x € 83 per dag x 365 dagen). Daarnaast schatten we in voor de verstrekking van leefgeld POO € 0,4 miljoen te ontvangen en voor de uitvoering daarvan € 0,2 miljoen. We verwachten deze vergoedingen volledig in te zetten.

Uitvoering Beschermd Wonen (lasten € 694.000 nadeel, baten € 694.000 voordeel, saldo € 0)
Met betrekking tot uitvoering Beschermd Wonen zijn zowel de verwachte lasten en baten € 694.000 hoger dan begroot. De totale verwachte zorglasten (PGB/ZIN) zijn geactualiseerd en worden nu ingeschat op circa € 1,8 miljoen. Deze zorglasten worden volledig vergoed door centrumgemeente Groningen waardoor ook de baten stijgen. Per saldo is het effect van deze begrotingswijziging € 0.

Inburgering (lasten € 154.000 nadeel, dekking gemeentefonds)
Als gevolg van een hogere instroom van inburgeraars wordt het budget hiervoor verhoogd. Hiervoor zijn extra middelen gekregen via de septembercirculaire gemeentefonds 2022 (zie ook B. Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen).

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 51.000 voordeel).

Beleidsmatige afwijkingen en toelichting

- We verwachten de beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 6 te realiseren.

Programma 7 – Volksgezondheid en milieu

Dit programma omvat het beleid en maatregelen gericht op de gezondheid van de bevolking als geheel. Het programma omvat tevens de zorg van de gemeente voor het milieu, de afvalinzameling, de bodemdaling en schade als gevolg van aardgaswinning en duurzaamheid. Ook de begraafplaatsen vormen onderdeel van dit programma.
Enerzijds betreft het milieugevolgen, zoals geluidhinder, slechte luchtkwaliteit, geuroverlast, schade aan de natuur en bodemverontreiniging. Anderzijds gaat het over de rol van de gemeente in de regionale en lokale klimaatproblematiek.

Taakvelden

7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afvalinzameling
7.4 Milieu en klimaat
7.5 Begraafplaatsen

Verbonden partijen
Publieke Gezondheid en Zorg
Afvalbeheer Regio Centraal Groningen

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu	**-129**	**0**	**-129**

Opheffen reserve voormalige gemeente Winsum (lasten € 147.000 nadeel; dekking uit vrijval reserve voormalige gemeente Winsum)
Per 31 december 2018 is het gebied Middag overgedragen aan de gemeente Westerkwartier. Met de financiële overdracht zijn ook reserves overgedragen. Deze reserves zijn gezien hun beperkte omvang destijds geclusterd en onder de noemer "reserve voormalig gemeente Winsum" op de balans van de gemeente Westerkwartier opgenomen. De activiteiten voor het gebied Middag zijn inmiddels volledig geïntegreerd in onze gemeentelijke begroting. We stellen daarom voor deze reserve op te heffen en het bedrag van €1.238.800 als volgt in te zetten: Programma 7 € 147.000 te weten € 20.800 ten gunste van begroting afval 2023 en € 126.200 ten gunste van begroting riolering.

Dit zijn van inwoners hiervoor verkregen middelen die hiervoor bestemd moeten blijven. Daarnaast € 312.900 toe te voegen aan de nieuw te vormen bestemmingsreserve Museum Wierdenland (taakveld 0.10) en het restant € 778.900 ten gunste van onze algemene reserve (taakveld 0.10). Er is geen noodzaak meer om dit laatste bedrag apart als reserve aan te houden of toe te voegen aan de begroting omdat de activiteiten voor het gebied Middag in onze huidige begroting zijn opgenomen.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 18.000 voordeel).

Beleidsmatige afwijkingen

- We verwachten de beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 7 te realiseren.

Programma 8 – Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Het programma omvat de zorg en verantwoordelijkheid voor een goede ruimtelijke ontwikkeling en inrichting van de gemeente, zowel de kernen als het platteland. We zetten in op verdere ontwikkeling van onze ontwikkellocaties in de kernen. Dit gebeurt onder andere door beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Daartoe behoren het opstellen van planologische kaders (nu nog een bestemmingsplan of een omgevingsvergunning) met een goede ruimtelijke onderbouwing voor initiatieven uit de samenleving.

Taakvelden

8.1 Ruimtelijke ordening
8.2 Grondexploitatie
8.3 Wonen en bouwen

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
Totaal 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**-100**	**4**	**-96**

Centrumvisie Zuidhorn (€ 50.000 nadeel)
In het CUP is bij ambitie 2 'Duurzamer wonen en betere bereikbaarheid' het doel geformuleerd om tot 2026 1.600 woningen te realiseren. Hierbij wordt ook benoemd dat we de woningbouwopgave in het centrum van Zuidhorn gaan realiseren door het mogelijk maken van diverse woningbouwinitiatieven die nu niet passen binnen het huidige conserverende bestemmingsplan. Het college heeft in december 2022 de Centrumvisie Zuidhorn vastgesteld. Het doel is niet alleen woningbouw planologisch mogelijk maken, maar ook een parkeeroplossing voor de nieuwe woningen bieden en het door de raad in het Klimaatadaptatieplan aangewezen icoonproject klimaatadaptatie aan de Overtuinen realiseren. Planontwikkeling inclusief participatie en onderzoeken vindt plaats in 2023. Uitvoering is voorzien voor 2023-2024.

Wet kwaliteitsborging bouw (€ 54.000 nadeel, dekking gemeentefonds)
Bij de septembercirculaire 2022 hebben we voor 2023 € 54.000 extra ontvangen voor kwaliteitsborging bouw. Dit bedrag voegen we toe aan de stelpost bij Ruimtelijke ordening.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 8.000 voordeel).

Beleidsmatige afwijkingen

- We verwachten de beleidsvoornemens uit de begroting 2023 voor programma 8 te realiseren.

A. Overzicht Overhead

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (bedragen x € 1.000, plus is een voordeel)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal Overzicht overhead	**-350**	**74**	**-276**

Traktieplan (baten € 75.000 voordeel)
Voor het structureel op orde houden van het tractiematerieel is een plan opgesteld (zie ook investeringen). De inruil van oude tractiemiddelen mag, vanwege financiële regelgeving, niet worden verrekend met nieuwe aanschaf. Daarom ramen we, op basis van ervaringscijfers, een structureel bedrag van € 75.000 als bate.

Verbouwing kantine Noordhorn (lasten € 50.000 nadeel)
Hiervoor is € 50.000 in het kader van programma huisvesting beschikbaar gesteld. Het werk is niet uitgevoerd in 2022 en voorgesteld wordt deze met vaststelling van de jaarrekening 2022 toe te voegen aan de reserve voor programma huisvesting (resultaat bestemming). In deze bestuursrapportage onttrekken we het bedrag van € 50.000 weer.

Naar voren halen bewerking archieven (€ 50.000 nadeel in 2023, € 50.000 voordeel in 2024)
De archieven van de voormalige gemeenten moeten op orde worden gebracht. Hiervoor zijn in de periode 2021-2024 bedragen begroot: € 50.000 in de jaren 2021, 2022 en 2023 en € 150.000 in 2024. We willen het archief van Leek eerder bewerken om zoveel mogelijk werk voor de diverse verhuizingen afgerond te hebben. Hiervoor wordt een budget van € 50.000 naar voren gehaald.

Actualisatie verzekeringspremies (lasten € 82.200 nadeel, gedeeltelijke dekking uit stelpost indexering)
De premies verzekeringen, met name die voor brand, stijgen fors. Gemeentebreed moet de begroting met € 146.900 worden verhoogd. Hiervan heeft € 52.200 betrekking op algemene schadeverzekeringen zoals de aansprakelijkheidsverzekeringen. Daarnaast moet in 2023 de driejaarlijkse taxatie van inventarissen plaatsvinden, dit kost € 30.000. De premiestijging wordt deels veroorzaakt door indexatie. Dit gaat ten laste van de stelpost hiervoor, zie B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 169.000 nadeel).

B. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen (incl C. Overzicht vennootschapsbelasting)

In dit onderdeel wordt een toelichting gegeven op lasten en baten die niet rechtstreeks aan een programma zijn toe te rekenen.

.

Taakvelden

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.5 Treasury
0.6 Belastingen (OZB)
0.7 Algemene uitkering
0.8 Overige baten en lasten
0.9 VPB

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (bedragen x € 1.000, plus is een voordeel)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	**162**	**89**	**251**

Algemene uitkering decembercirculaire 2022 (baten € 605.400 nadeel, staan bij programma 8 € 17.400 aan minder lasten tegenover)
De decembercirculaire 2022 betekende voor 2023 een verlaging van de algemene uitkering met € 588.000. Oorzaak hiervan is een negatieve correctie van ons accres. Daarnaast is de decentralisatie uitkering voor kwaliteitsborging bouw met € 17.400 verlaagd. We verlagen het bij programma 8 begrote bedrag hiervoor. In de daarbij opgestelde raadsbrief is een toelichting op de decembercirculaire gegeven.

Inzet stelpost indexering (lasten € 274.000 voordeel)
Onze bijdrage aan de Veiligheidsregio Groningen (VRG) stijgt met € 273.900, zie programma 1. Hiervan heeft € 214.000 betrekking op gestegen loonkosten en prijsstijgingen; dit bedrag brengen we ten laste van de stelpost indexering.
De premies verzekeringen stijgen met € 146.900, zie programma 4 en A. Overzicht overhead. De premiestijging wordt voor € 60.000 veroorzaakt door prijsstijgingen, dit bedrag brengen we ten laste van de stelpost indexering.

Verkopen onbebouwd vastgoed (baten € 225.000 voordeel)
We verwachten in 2023 door de verkoop van minimaal twee kavels die buiten onze grondexploitatie om verkocht worden een incidentele meeropbrengst van € 225.000 op verkopen onbebouwd vastgoed.

Algemene uitkering septembercirculaire 2022 (baten € 208.000 voordeel, staan elders € 208.000 aan extra lasten tegenover)
De septembercirculaire 2022 betekende dat onze algemene uitkering voor 2023 € 2.083.000 hoger wordt. Hiervan betreft € 1.929.000 een stijging met name als gevolg van accres, dit bedrag betekent een verbetering van ons meerjarenbeeld. Daarnaast ontvangen we € 154.000 om in te zetten voor asiel, dit bedrag zetten we in bij programma 6.
Ook ontvangen we een decentralisatie uitkering voor kwaliteitsborging bouw van € 54.000. Dit bedrag zetten we in bij programma 8. In de daarbij opgestelde raadsbrief is een toelichting op de septembercirculaire gegeven.
Uw raad heeft op 14 december 2022 het Collegeuitvoeringsprogramma besproken. Hierbij is het voordeel van € 1.929.000 verwerkt. In deze rapportage verwerken we de lasten en baten voor asiel en kwaliteitsborging. Dat betekent € 154.000 plus € 54.000 is € 208.000 aan extra lasten en baten.

Opbrengst OZB (baten € 170.000 voordeel)
In onze meerjarenbegroting was uitgegaan van een OZB-stijging in 2023 met 5%. Uw raad heeft op 14 december 2022 bij de bespreking van het Collegeuitvoeringsprogramma en de voorlopige tarieven 2023 besloten om deze stijging niet door te voeren, en alleen een stijging van 2,4% voor indexatie te begroten. We verwachten toen structureel € 754.000 lagere baten. Op basis van actuele WOZ-waarden hebben we een nieuwe prognose gemaakt van de verwachte WOZ-opbrengst. Deze opbrengst is structureel € 170.000 hoger dan dat we in december verwachtten (en in totaal € 584.000 lager dan in onze meerjarenbegroting was opgenomen).

Exploitatie Hoofdstraat Midwolde (lasten € 105.000 nadeel, baten € 105.000 voordeel, per saldo € 0)
De verhuur van het gebouw aan de Hoofdstraat te Midwolde wordt in ieder geval tot en met 2025 gecontinueerd. De verhuuropbrengsten worden gereserveerd om de exploitatielasten op deze locatie te dekken.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 23.000 nadeel).

D. Overzicht Reserves

Budgettaire begrotingswijzigingen

Programma (*bedragen x € 1.000, plus is een voordeel*)	Lasten	Baten	Saldo
Totaal Overzicht reserves	**-1.092**	**1.314**	**222**

Opheffen reserve voormalige gemeente Winsum (lasten € 1.092.000 nadeel, baten € 1.239.000, saldo € 147.000 voordeel)
Per 31 december 2018 is het gebied Middag overgedragen aan de gemeente Westerkwartier. Met de financiële overdracht zijn ook reserves overgedragen. Deze reserves zijn destijds geclusterd en onder de noemer "reserve voormalig gemeente Winsum" op de balans van de gemeente Westerkwartier opgenomen. We stellen voor deze reserve op te heffen en het bedrag van €1.238.800 als volgt in te zetten: Programma 7 € 147.000 te weten € 20.800 ten gunste van begroting afval 2023 en € 126.200 ten gunste van begroting riolering. Daarnaast € 312.900 toe te voegen aan de te vormen bestemmingsreserve Museum Wierdenland (taakveld 0.10) en € 778.900 ten gunste van onze algemene reserve (taakveld 0.10).

Verbouwing kantine Noordhorn (baten € 50.000 voordeel)
Hiervoor is € 50.000 in het kader van programma huisvesting beschikbaar gesteld. Het werk is niet uitgevoerd in 2022 en voorgesteld wordt deze met vaststelling van de jaarrekening 2022 toe te voegen aan de reserve voor programma huisvesting (resultaat bestemming). In deze bestuursrapportage onttrekken we het bedrag van € 50.000 weer.

Daarnaast is sprake van een aantal kleine budgettaire wijzigingen (saldo € 25.000 voordeel).

3. Investeringen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de bijstelling van investeringskredieten in 2023.

Investeringskrediet *(bedragen x € 1.000, plus is een voordeel)*	**Oorspronkelijk**	**Bijstelling**	**Nieuw krediet**
Programma huisvesting	15.459	1.818	19.095
Onderwijshuisvestingsprogramma 2023	0	1.900	1.900
Tractieplan 2023	124	501	625
Herinrichting doorgaande route Aduard	0	587	587
Budget voor versterking fundering Oostumerweg	1.071	350	1.421
Financiering tekort fietsverbinding Leek Groningen	1.750	166	1.916
Actualisatie verduurzaming tranche 1 en eerste deel tranche 2	544	118	659
Investering vastgoedobject	0	109	109
Vervangingsinvestering informatieveiligheid en privacy 2023	50	-50	0
Vervanging hardware automatisering datacenter	0	50	50

Programma huisvesting bijstelling investeringskredieten (€ 1.818.000)
In de stuurgroep Programma Huisvesting is gevraagd om in februari 2023 een update van de kostenramingen te krijgen, met inzicht in de bouwkostenstijgingen en de dekkingsmogelijkheden. Dit als opmaat naar een bijstelling van de kredieten in de eerste bestuursrapportage 2023. Kort samengevat kunnen alle prijsindexaties gedekt worden uit de stelpost indexatie die opgenomen is in onze begroting. De overige mutaties kunnen nu nog opgevangen worden binnen de begrotingsruimte in het programma huisvesting die hiervoor beschikbaar is. Ook zet het investeringsprogramma per saldo over de komende jaren niet uit, doordat kredietverhogingen gecompenseerd worden met kredietverlagingen van geplande investeringen als we waren doorgegaan met bestaande huisvesting.

Onderwijshuisvestingsprogramma 2023 (€ 1.900.000)
Voor uitbreiding van de Violier in Leek heeft de raad een investeringskrediet van € 1,9 miljoen beschikbaar gesteld.

Tractieplan (€ 625.000 en verlaging van oud krediet € 124.000, saldo € 501.000)
Onderdeel van de bedrijfsvoering zijn de tractiemiddelen. Voor het structureel op orde houden van het tractiematerieel is een plan opgesteld. Aan dit plan zijn ook middelen gekoppeld. Dit leidt tot een uitzetting van de begroting die al eerder (o.a. bij het collegeuitvoeringsprogramma) is aangekondigd als onontkoombare ontwikkeling. Met de verwerking van het tractieplan in de begroting is de vervanging van het materieel structureel financieel geborgd.

Herinrichting doorgaande route Aduard (€ 587.000)
In de tweede bestuursrapportage 2022 zijn voor de herinrichting van de Provincialeweg te Aduard diverse bijdragen van de provincie Groningen, het Rijk en Wold en Waard geraamd. Deze baten waren nog niet begroot binnen het investeringskrediet. Bij deze wijziging zijn per abuis de lasten niet met dezelfde bedragen bijgeraamd, dit gaan we nu herstellen. Hiermee volgen we de oorspronkelijke financiële besluitvorming van dit project en is dit administratief juist verwerkt.

Budget voor versterking fundering Oostumerweg (€ 350.000)

Tijdens de renovatie van de Oostumerweg te Garnwerd is geconstateerd dat de fundering onder de weg nog slechter is als verwacht. Om de fundering te herstellen is extra budget nodig, dit kan niet binnen de budgetten voor vervanging wegen (2022 en 2023) worden opgevangen.

Financiering tekort fietsverbinding Leek Groningen (€ 166.000)
De kosten aanleg fietsverbinding Leek Groningen zijn gestegen, ten gevolge van een stijging van de grondstofprijzen. Op basis van het aandeel in de financiering dat de gemeente Westerkwartier voor haar rekening neemt impliceert dit een toename van de bijdrage in de investering van € 166.000.

Actualisatie verduurzaming tranche 1 en eerste deel tranche 2 (€ 118.000)
In het najaar 2022 is een besluit genomen over diverse verduurzamingsmaatregelen voor gemeentelijke gebouwen. Deze uitvoering van deze maatregelen (tranche 1) moet nog starten. De uitgangspunten van de maatregelen uit tranche 1 zijn nu geactualiseerd en prijsstijgingen zijn verwerkt. Daarnaast zijn voor een aantal maatregelen subsidies toegekend. Dit leidt per saldo tot een beperkte structurele uitzetting van ca € 3.000 en een eenmalige van ca € 10.000. De eerste fase van tranche 2 is nu ook concreet berekend en wordt aangevraagd. De kapitaallasten van deze tranche vindt dekking vanuit beschikbaar gestelde middelen van het CUP. In deze rapportage is een hiervoor een structureel bedrag van € 47.000 verwerkt. Dit past ruimschoots binnen de beschikbare structurele middelen van € 500.000 en wordt later aangevuld op basis van een op te stellen plan voor tranche 2).

Investering vastgoedobject (€ 109.000)
We investeren in een vastgoedobject, dat we tijdelijk gaan kostprijs dekkend verhuren aan een inwoner als bijzondere huisvesting.

Vervangingsinvestering informatieveiligheid en privacy 2023 (vrijval € 50.000)
In onze begroting zijn voor de jaren 2022-2025 investeringen opgenomen voor informatieveiligheid. We blijven inzetten op verbeteren van digitale weerbaarheid, door bijvoorbeeld netwerkmonitoring. In het CUP is hiervoor bij doel 4.6 voor 2023 € 210.000 uitgetrokken. De extra inzet die we gaan doen betreft diensten, en geen investeringen. De begrote vervangingsinvesteringen kunnen vervallen.

Vervanging hardware automatisering datacenter (€ 50.000)
In 2023 moeten in Zuidhorn en Leek de backbone switches worden vervangen. Deze investering is niet meegenomen in de begroting.

4. Administratieve begrotingswijzigingen over programma's

Onderstaande begrotingswijzigingen zijn administratief van aard in die zin dat ze niet een verhoging of verlaging van lasten en/ of baten inhouden, maar een verschuiving van lasten en/ of baten over programma's heen. Per saldo zijn ze budgettair neutraal.

Programma's/ financiële overzichten *(bedragen x € 1.000, plus is voordeel)*	**Totaal**
0. Bestuur en ondersteuning	40
1. Veiligheid	-162
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-14
3. Economie	-3
4. Onderwijs	-195
5. Sport, cultuur en recreatie	-313
6. Sociaal domein	-799
7. Volksgezondheid en milieu	-180
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	465
A. Overzicht overhead	-89
B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	1.224
C. Overzicht vennootschapsbelasting	0
D. Overzicht reserves	25
Totaal	**0**

Hieronder worden de specifieke verschuivingen per programma toegelicht. Dit zover het onderwerp binnen dat programma groter is dan € 50.000. Per saldo zijn deze verschuivingen budgettair neutraal.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Geen nadere toelichting

Programma 1 Veiligheid

Inzet kosten ziektevervanging (lasten € 160.000 nadeel)

In de begroting 2023 hebben we € 600.000 begroot op Overhead (A) om in zetten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap. Met deze wijziging zetten dit bedrag deels in, bij team OOV.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Geen nadere toelichting

Programma 3 Economie

Geen nadere toelichting

Programma 4 Onderwijs

Indexering budget leerlingenvervoer (lasten € 171.733 nadeel)

Op basis van het contract met Taxi Nuis wordt het budget voor leerlingenvervoer geïndexeerd op basis van de NEA-index. Het betreft een nadeel van € 171.733. Ter dekking wordt hiervoor de stelpost loon- en prijscompensatie aangewend.

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Zonnedak Topsporthal Leek (lasten € 200.000 nadeel)

Na onderzoek van de mogelijkheden tot realisatie van coöperatieve zonnedaken op gemeentelijke daken, is gebleken dat de Topsporthal Leek geschikt is voor het plaatsen van 1178 zonnepanelen. Met 489 zonnepanelen zou het eigen energiegebruik gedekt kunnen worden. De overig 689 panelen kunnen coöperatief ontwikkeld worden zodat huishoudens met een smalle portemonnee hiervan kunnen profiteren. Er is besloten om aan de slag te gaan met de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van voorziening op de topsporthal Leek. De realisatie van de installatie vergt een budget van € 200.000. Er is een eenmalig budget beschikbaar onder programma 8 Volkshuisvesting voor het financieren van een duurzaamheidsproject, dat hiervoor ter dekking wordt ingezet.

Programma 6 Sociaal Domein

Aanpassen tarieven Wmo per 1 jan 2023 en juli 2022 (lasten € 557.000 nadeel)
Voor 2023 wordt de aanpassing van de tarieven Wmo als gevolg van indexering per juli 2022 en 1 januari doorgevoerd in de budgetten Wmo HH, BG en Overig Vervoer. Ter dekking wordt hiervoor de stelpost loon- en prijscompensatie aangewend.

Indexering inkoopovereenkomsten de Schans (lasten € 147.000 nadeel)
Op basis van de overeenkomsten "Basisondersteuning Westerkwartier" en "Inzet ondersteuners Jeugd en Gezin" met sociaal werk De Schans wordt jaarlijks indexering toegepast. Ter dekking wordt hiervoor de stelpost loon- en prijscompensatie aangewend.

Verschuiving budgetten CUP 2023-2026 (lasten € 70.000 voordeel)
Bij nadere uitwerking van het CUP wordt het budget van een aantal activiteiten verplaatst naar een andere kostenplaats. Dit heeft per saldo geen effect, maar zorgt wel voor een verschuiving over programma's.

Verdelen IBP digitaliseren (lasten € 60.000 nadeel)
Voor 2023 is € 400.000 beschikbaar voor Informatiebeleidsplan (IBP) en digitalisering. In de begroting 2023 is daarvan € 210.000 begroot bij digitale informatie en € 190.000 bij automatisering. Het bedrag bij automatisering moet nog worden verdeeld, waarvan € 130.000 naar digitale informatie gaat (A. Overzicht overhead) en € 60.000 naar implementatie software sociaal domein (programma 6).

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

Verschuiving budgetten CUP 2023-2026 (lasten € 185.000 nadeel)
Bij nadere uitwerking van het CUP wordt het budget van een aantal activiteiten verplaatst naar een andere kostenplaats. Dit heeft per saldo geen effect, maar zorgt wel voor een verschuiving over programma's.

Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Verschuiving budgetten CUP 2023-2026 (lasten € 265.000 voordeel)
Bij nadere uitwerking van het CUP wordt het budget van een aantal activiteiten verplaatst naar een andere kostenplaats. Dit heeft per saldo geen effect, maar zorgt wel voor een verschuiving over programma's.

Zonnedak Topsporthal Leek (lasten € 200.000 voordeel)
Na onderzoek van de mogelijkheden tot realisatie van coöperatieve zonnedaken op gemeentelijke daken, is gebleken dat de Topsporthal Leek geschikt is voor het plaatsen van 1178 zonnepanelen. Met 489 zonnepanelen kan het eigen energiegebruik gedekt worden. De overige 689 panelen kunnen coöperatief ontwikkeld worden zodat huishoudens met een smalle beurs hiervan kunnen profiteren. Er is besloten om aan de slag te gaan met de ontwikkeling, realisatie en exploitatie van voorziening op de topsporthal Leek. De realisatie van de installatie vergt een budget van € 200.000.

Er is een eenmalig budget beschikbaar voor het financieren van een duurzaamheidsproject (realisatie onder programma 5), dat hiervoor ter dekking wordt ingezet.

A. Overzicht overhead

Inzet kosten ziektevervanging (baten € 160.000 voordeel)
In de begroting 2023 hebben we € 600.000 begroot op Overhead om in zetten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap. Met deze wijziging zetten dit bedrag deels in, bij team OOV

Verschuiving budgetten CUP 2023-2026 (lasten € 150.000 nadeel)
Bij nadere uitwerking van het CUP wordt het budget van een aantal activiteiten verplaatst naar een andere kostenplaats. Dit heeft per saldo geen effect, maar zorgt wel voor een verschuiving over programma's.

Verdelen IBP digitaliseren (lasten € 130.000 nadeel)
Voor 2023 is € 400.000 beschikbaar voor Informatiebeleidsplan (IBP) en digitalisering. In de begroting 2023 is daarvan € 210.000 begroot bij digitale informatie en € 190.000 bij automatisering. Het bedrag bij automatisering moet nog worden verdeeld, waarvan € 130.000 naar digitale informatie gaat (A. overzicht overhead) en € 60.000 naar aanbesteden software sociaal domein (programma 6).

Indexering software (lasten € 125.000 nadeel)
Door prijsstijgingen moet het budget voor onderhoud software worden verhoogd. Ter dekking wordt hiervoor de stelpost loon- en prijscompensatie aangewend.

Tijdelijk extra inzet facilitaire ondersteuning (lasten € 62.000 nadeel)
De interne facilitaire organisatie wordt uitgebreid met 1 medewerker facilitaire dienstverlening voor de periode van drie jaren. Deze uitbreiding hangt samen met toegenomen werkzaamheden voor programma Huisvesting en voor DWDD. De bekostiging gaat voor 50% ten laste van reserve huisvesting en voor 50% reguliere facilitaire budgetten.

B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Stelpost loon- en prijs compensatie (lasten 1.000.733 voordeel in 2023)
In de begroting hebben we een stelpost opgenomen om loon- en prijsstijgingen te compenseren. In deze bestuursrapportage is sprake van diverse indexeringen, die we ten laste van deze stelpost brengen. Bij de programma's is daarbij sprake van een nadeel, en bij de stelpost van een even groot voordeel.

C. Overzicht vennootschapsbelasting

Geen nadere toelichting

D. Overzicht reserves

Geen nadere toelichting

5. Themafondsen

Themafonds algemeen
Om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen en initiatieven binnen de thema's van ons collegeprogramma die nog geen plek hebben gekregen in de Perspectiefnota en het Collegeuitvoeringsprogramma zijn themafondsen ingesteld. In de begroting is hiervoor in 2023 een bedrag van € 225.000 als stelpost opgenomen.

In de periode januari – april 2023 hebben we voor een aantal voorstellen dekking gezocht bij themafondsen (in totaliteit voor € 13.320). De onttrekking aan de stelpost voor deze voorstellen is verwerkt bij het overzicht algemene dekkingsmiddelen.
Na verwerking van de eerste bestuursrapportage 2023 resteert voor themafondsen een bedrag van € 211.680.

Toelichting inzet themafonds algemeen:

Subsidie plaquettes oorlogsslachtoffers (€ 10.820)
Er wordt subsidie verstrekt aan de gezamenlijke 4 mei comités voor het vervolg van het project "Uitrol Herdenkingsplaquettes. Daarnaast worden middelen beschikbaar gesteld om plaquettes te plaatsen bij de Riek Sennemabrug tussen Noordhorn en Zuidhorn en de Elie Aron Cohenbrug in Aduard.

Internationaal paardenevent (€ 2.500)
Voor de organisatie van een paardenevent is € 7.500 toegekend. Hiervan wordt € 2.500 gedekt vanuit het themafonds algemeen.

Themafonds corona
In de begroting 2022 is besloten om de rijksmiddelen voor corona die in 2021 niet volledig zijn benut te reserveren voor het opvangen van mogelijke gevolgen van corona in 2022. Hiervoor is het themafonds corona gevormd, waarvan de middelen indien nodig ingezet kunnen worden voor ondersteuning van bijvoorbeeld jeugd, sport, dorpshuizen en de culturele sector.
Bij de budgetoverhevelingen 2022-2023 is de nog beschikbare ruimte uit dit themafonds opnieuw overgeheveld. De doelstelling van het themafonds corona wordt breed geïnterpreteerd en daarmee worden deze middelen ook ingezet voor de problematiek rondom inflatie, energieprijzen en bestaanszekerheid. Het betreft hier dezelfde doelgroep van onder meer maatschappelijke organisaties die door de coronacrisis 'het vet en vlees op de botten' zijn kwijtgeraakt en daardoor niet in staat zijn om de hogere lasten te dragen.

In december 2022 is de Subsidieregeling Energie bij maatschappelijke organisaties vastgesteld, waarvoor het themafonds corona als dekking wordt ingezet. Er is op dit moment nog niet inzichtelijk om welk bedrag dit gaat, bij de tweede bestuursrapportage verwachten we hier inzicht in te hebben.

Bijlage 1. Overzicht begrotingswijzigingen programmaniveau

Onderstaande tabel toont een overzicht van alle voorgestelde begrotingswijzigingen op programmaniveau. Dit overzicht omvat zowel de budgettaire als de administratieve begrotingswijzigingen. Hierdoor kan het resultaat per programma verschillen ten opzichte van de tabel bij de samenvatting. De kolom huidige begroting bestaat uit de primaire begroting 2023 en begrotingswijzingen ten aanzien van het collegeuitvoeringsprogramma (inclusief correctie ozb) en budgetoverheveling conform derde bestuursrapportage 2022.

Lasten *(bedragen x € 1.000)*			
Programma's/ financiële overzichten	**Huidige begroting**	**toename lasten 1e BR**	**Nieuwe begroting**
0. Bestuur en ondersteuning	5.547	186	5.733
1. Veiligheid	5.983	446	6.429
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	10.747	51	10.798
3. Economie	968	3	971
4. Onderwijs	7.472	149	7.621
5. Sport, cultuur en recreatie	16.859	1.443	18.302
6. Sociaal domein	89.783	14.460	104.243
7. Volksgezondheid en milieu	25.759	309	26.068
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	7.633	-365	7.268
A. Overzicht overhead	23.965	446	24.411
B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	6.314	-1.386	4.928
C. Overzicht vennootschapsbelasting	50	0	50
D. Overzicht reserves	7.886	1.092	8.978
Totaal lasten	**208.965**	**16.834**	**225.800**

Baten *(bedragen x € 1.000)*			
Programma's/ financiële overzichten	**Huidige begroting**	**toename baten 1e BR**	**Nieuwe begroting**
0. Bestuur en ondersteuning	972	0	972
1. Veiligheid	38	10	48
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	106	296	402
3. Economie	43		43
4. Onderwijs	1.092	50	1142
5. Sport, cultuur en recreatie	1.804	218	2022
6. Sociaal domein	24.849	14.257	39106
7. Volksgezondheid en milieu	22.726		22726
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	1.480	4	1484
A. Overzicht overhead	370	81	451
B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	141.578	89	141667
C. Overzicht vennootschapsbelasting	0	0	0
D. Overzicht reserves	13.909	1.339	15248
Totaal baten	**208.965**	**16.344**	**225.311**

Resultaat	**0**	**-489**	**-489**

Bijlage 2. Overzicht alle budgettaire begrotingswijzigingen

Programma	Titel mutatie *(bedragen in €, plus is een voordeel)*	Lasten	Baten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning				
	Wachtgeld oud-wethouders	-226.000		-226.000
	Actualisatie verzekeringspremie	245		245
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning		**-225.755**	**0**	**-225.755**
1. Veiligheid				
	Inzet stelpost indexering t.b.v. indexatie 2023 VRG	-214.000		-214.000
	Actualisatie begroting Veiligheidsregio Groningen	-59.900		-59.900
	Actualisatie verzekeringspremie	-50		-50
Totaal 1. Veiligheid		**-273.950**	**0**	**-273.950**
2. Verkeer, vervoer en waterstaat				
	Fietsverbinding Leek Groningen		259.000	259.000
	Aanleg glasvezel Westerkwartier	-38.080	36.845	-1.235
	Actualisatie verzekeringspremie	1.130		1.130
Totaal 2. Verkeer, vervoer en waterstaat		**-36.950**	**295.845**	**258.895**
3. Economie				
Totaal 3. Economie				
4. Onderwijs				
	Vrijval kapitaallasten RSG de Borgen 2023	252.000		252.000
	Aanpassing formatie RMC	-130.000	50.000	-80.000
	Actualisatie verzekeringspremie	-75.495		-75.495
Totaal 4. Onderwijs		**46.505**	**50.000**	**96.505**
5. Sport, cultuur en recreatie				
	Detacheringsvergoeding groenonderhoud Novatec	-394.000		-394.000
	Onderhoud molens en borg Nienoord	-250.000		-250.000
	Dak reparatie topsporthal	-230.000	30.000	-200.000
	Uitvoeringsbudget roekenbeheer	-50.000		-50.000
	Actualisatie verzekeringspremie	-27.728		-27.728
	Actualisatie verduurzaming gebouwen	-39.325	53.943	14.618
	Stoppen aanvraag SNL middelen		-4.982	-4.982
	Sportakkoord	-75.433	75.433	0
	Informatiepunt Digitale Overheid	-63.664	63.664	0
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie		**-1.130.150**	**218.058**	**-912.092**
6. Sociaal domein				
	Actualisatie Wmo Begeleiding PGB	300.000		300.000
	Inburgering	-154.000		-154.000

Programma	Titel mutatie *(bedragen in €, plus is een voordeel)*	Lasten	Baten	Saldo
	Vergoeding decentrale toegang Beschermd Wonen		142.200	142.200
	Actualisatie Wmo rolstoelen	125.000		125.000
	Aanpassen budgetten Novatec	-340.330	412.000	71.670
	Financiële tegemoetkoming WMO vervoer	60.000		60.000
	Actualisatie inhuur	34.257		34.257
	Actualisatie advieskosten Wmo	25.150		25.150
	Extra inzet onafhankelijke clientondersteuning	-8.200		-8.200
	Actualisatie verduurzaming gebouwen	-23.060	15.465	-7.595
	Actualisatie verzekeringspremie	7.093		7.093
	Opvang ontheemden Oekraïne	-13.000.000	13.000.000	0
	Uitvoering beschermd wonen	-694.000	694.000	0
Totaal 6. Sociaal domein		**-13.668.090**	**14.263.665**	**595.575**
7. Volksgezondheid en milieu				
	Opheffen reserve voormalige gemeente Winsum riolering	-126.246		-126.246
	Opheffen reserve voormalige gemeente Winsum afval	-20.825		-20.825
	Verlaging deelnemersbijdrage	18.000		18.000
	Actualisatie verzekeringspremie	27		27
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu		**-129.044**	**0**	**-129.044**
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
	Wet kwaliteitsborging bouw	-54.000		-54.000
	Centrumvisie Zuidhorn	-50.000		-50.000
	Decembercirculaire 2022 kwaliteitsborging bouw	17.400		17.400
	Actualisatie verduurzaming gebouwen	-9.372		-9.372
	Actualisatie verzekeringspremie	-2.675		-2.675
	Investering vastgoedobject	-1.325	3.576	2.251
Totaal 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing		**-99.972**	**3.576**	**-96.396**
A. Overzicht overhead				
	Actualisatie verzekeringspremie	-82.200		-82.200
	Tractiemiddelen		75.000	75.000
	Naar voren halen bewerking archieven	-50.000		-50.000
	Versnelling implementatie KCD	-48.000		-48.000
	Formatie Kwaliteitszorg (VIC)	-28.000		-28.000
	Inhuur projectleider gebiedsvisie Nienoord	-25.000		-25.000
	Inhuur taxateur	-25.000		-25.000
	Tijdelijk extra inzet facilitaire ondersteuning	-25.000		-25.000
	Inkoopsysteem	-17.000		-17.000
	Verbouwing kantine Noordhorn	-50.000		-50.000
	Actualisatie grondexploitaties	0	-752	-752

Programma	Titel mutatie *(bedragen in €, plus is een voordeel)*	Lasten	Baten	Saldo
Totaal Overzicht overhead		**-350.200**	**74.248**	**-275.952**
B. Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien (incl C. Overzicht VPB)				
	Algemene uitkering decembercirculaire 2022		-605.400	-605.400
	Verkopen onbebouwd vastgoed		225.000	225.000
	Inzet stelpost indexering tbv indexatie 2023 VRG	214.000		214.000
	Algemene uitkering septembercirculaire 2022		208.000	208.000
	Definitieve OZB tarieven 2023		170.000	170.000
	Exploitatie Hoofdstraat Midwolde	-104.508	104.508	0
	Inzet stelpost indexering tbv actualisatie verzekeringspremie	62.795		62.795
	Advieskosten grondzaken	-10.000	-13.200	-23.200
Totaal Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		**162.287**	**88.908**	**251.195**
D. Overzicht reserves				
	Opheffen reserve voormalige gemeente Winsum	-1.091.756	1.238.827	147.071
	Verbouwing kantine Noordhorn		50.000	50.000
	Programma Huisvesting		25.000	25.000
Totaal Overzicht reserves		**-1.091.756**	**1.313.827**	**222.071**
Eindtotaal				**-488.948**